

KANTONGERECHT IN HET EERSTE KANTON

A.R.16-3583
Datum 28 november 2016

Vonnis in kort geding in de zaak van:

A. de politieke organisatie VOORUITSTREVENDE HERVORMDE PARTIJ SURINAME (V.H.P.),
gevestigd en kantoor houdende te Paramaribo,

B. de politieke organisatie NATIONALE PARTIJ SURINAME,
gevestigd en kantoor houdende te Paramaribo,

C. de politieke organisatie PERTJAJAH LUHUR,
gevestigd en kantoor houdende te Paramaribo,

D. Mohabali Mohamed Barkatoellah,
wonende in het district Wanica,

E. Sardjoe, Prim Koemar,
wonende in het district Saramacca,
eisers in kortgeding,
gemachtigde, mr. G.R. Sewcharan, advocaat

tegen

A. Sapoen, Raymond Soeharto,
wonende in het district Wanica,

B. Chitan, Diepakkoemar,
wonende in het district Saramacca,

C. Geerlings-Simons, Jennifer in hoedanigheid van voorzitter van de Nationale Assemblée
kantoorhoudende te Paramaribo,
gedaagden in kortgeding,
gemachtigde: mr. Nailah U. van Dijk, advocaat

Eisers worden hierna respectievelijk ook aangeduid als VHP, NPS, PL, Mohabali en Sardjoe
Gedaagden worden hierna respectievelijk ook aangeduid Sapoen, Chitan en Geerlings.

De kantonrechter in het eerste kanton heeft, in naam van de Republiek het navolgende vonnis uitgesproken.

1. De procesgang

1.1 Hiervan blijkt uit de volgende proces handelingen/-stukken:

- het verzoekschrift met bijbehorende producties dat op 12 Juli 2016 ter griffie der kantongerechten is ingediend;
- de conclusie van eis;
- de conclusie van antwoord met productie;
- de conclusie van repliek tevens uitlating productie met productie;
- de conclusie van dupliek tevens uitlating productie;
- de conclusie tot uitlating productie zijdens eisers.

De uitspraak van het vonnis is bepaald op heden

2. De vordering, de grondslag daarvan en het verweer

2.1 Eisers vorderen om in kort geding uitvoerbaar bij voorraad op alle dagen en uren:

De vordering

Primair:

I: De voorzitter van de Nationale Assemblee (hierna DNA) te verbieden om de in hun hoedanigheid van volksvertegenwoordigers bij de deurwaarders exploiten d.d. 22 december 2015 met no's 676 en 675 teruggeroepen personen Sapoen en Chitan, uit te nodigen voor vergaderingen van DNA en haar te gebieden om hen de toegang tot het Assembleegebouw te ontzeggen onder verbeurte van een dwangsom van SRD. 1000.000,- voor elke keer dat zij in strijd handelt met het in deze te wijzen vonnis.

II Sapoen, en Chitan te veroordelen om het onder I gevorderde indien uitgesproken, te gehengen en te gedogen onder verbeurte van een dwangsom van SRD. 1000.000, voor elke keer dat zij in strijd handelen met het in deze te wijzen vonnis.

Subsidiar:

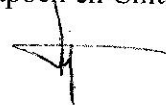
Sapoen, en Chitan, te verbieden zich als lid van de DNA uit te geven cq zich als zodanig te gedragen, onder verbeurte van een dwangsom van SRD1000.000,- voor elke keer dat gedaagden in strijd handelen met het in deze te wijzen vonnis.

Eisers vorderen tevens dat gedaagden worden veroordeeld in de proceskosten.

De grondslag

Ten aanzien van Sapoen en Chitan

Eisers hebben - zakelijk weergegeven - aan hun vordering ten grondslag gelegd dat Sapoen en Chitan op grond van de Terugroepwet Volksvertegenwoordigers rechtsgeldig zijn teruggeroepen, maar dat ze desondanks vergaderingen van de DNA bijwonen. Hierdoor worden zij niet in de gelegenheid gesteld de terugroeping feitelijk te beleven stelt Pl en kunnen volgens VHP, NPS, Mohabalie en Sardjoe, de twee laatstgenoemden hun taken als gekozen leden van de DNA van respectievelijk de VHP en de NPS, niet aanvangen. Alzo doende handelen Sapoen en Chitan jegens hen onrechtmatig.

Ten aanzien van de voorzitter van de DNA

Eisers leggen ten aanzien van deze gedaagde aan hun vordering ten grondslag dat de rechtsgeldige terugroeping waarvan de voorzitter van de DNA formeel conform de wet op de hoogte is gebracht van de beëindiging van het lidmaatschap van Sapoen en Chitan, terwijl gedaagde hen blijft convoceren voor de DNA vergaderingen en hen toegang tot die vergadering geeft. Hierdoor handelt zij in strijd met een wettelijk voorschrift omdat slechts leden mogen deelnemen aan de DNA vergaderingen. Tevens wordt in strijd gehandeld met de betaamde zorgvuldigheid die de voorzitter van de DNA in acht dient te nemen bij de uitoefening van haar ambt. Door alzo te handelen pleegt zij jegens eisers een onrechtmatige daad.

2.2. Gedaagden hebben tegen de vordering verweer gevoerd. De kantonrechter komt voor zover nodig, hierop bij de beoordeling terug.

De beoordeling

3.1 Het spoedeisend belang is uit hetgeen eisers hebben gesteld in voldoende mate gebleken.

3.2 De gedaagden zijn na de conclusie tot uitlating overgelegd door de eisers, in de gelegenheid gesteld om een productie waarvan zij melding hebben gemaakt in hun conclusie van Dupliek alsnog over te leggen, omdat die niet is aangetroffen in het procesdossier. Deze productie is overgelegd waarna eisers zich hieromtrent hebben uitgelaten. De kantonrechter zal bij de beoordeling kennis nemen van de inhoud van de gevraagde productie en de reactie van eisers daarop. Het meerdere dat bij deze gelegenheden is gesteld of overgelegd wordt buiten beschouwing gelaten.

Ten aanzien van het primair gevorderde

3.3 Gedaagden voeren als meest verstrekkend verweer aan dat de kantonrechter vanwege de scheiding der machten onbevoegd is om kennis te nemen van deze vordering tegen de voorzitter van de DNA. De Rechterlijke macht behoort evenals de Wetgevende macht tot een van de drie staatsmachten en de rechter is daarom niet bevoegd om kennis te nemen van vorderingen tegen de Wetgevende Macht, tegen de DNA of tegen Geerlings in de hoedanigheid van voorzitter van de DNAe, aldus gedaagden.

3.4 Krachtens artikel 70 van de Grondwet van de Republiek Suriname (Gw) wordt de Wetgevende Macht door De DNA en de Regering gezamenlijk uitgeoefend. Geerlings is gedagvaard in de hoedanigheid van voorzitter van de DNA en hiermede is niet in rechte betrokken, de Wetgevende Macht en evenmin de DNA.

3.5 Voor de beantwoording van de vraag of de rechter bevoegd is kennis te nemen van Geerlings Simons Jennifer in de hoedanigheid van voorzitter van de DNA, dient op grond van artikel 1 en artikel 2 van het Reglement op de Inrichting en Samenstelling van de Surinaamse Rechterlijke Macht (hierna RIS) en artikel 134Gw te worden beoordeeld of eisers de rechter rechtsmacht kunnen verschaffen met hetgeen zij stellen. Belangrijk is hierbij de beantwoording van de vraag in welk recht/ belang eisers vragen te worden beschermd.

Artikel 1 RIS bepaalt het volgende: de rechtsmacht in burgerlijke zaken omvat, de kennisneming van alle twistgedingen over eigendom of daaruit voortvloeiende rechten, over schuldvordering en andere burgerlijke rechten. Artikel 2 RIS bepaalt dat de rechtsmacht in burgerlijke en in Strafzaken wordt uitgeoefend door Kantonrechters en door het Hof van Justitie, behoudens in de gevallen, waarin rechtsmacht in strafzaken aan een andere rechter is opgedragen.

Artikel 134 Gw luidt als volgt: De kennisneming van de berechting omtrent alle rechtsgeschillen, tenzij de wet een andere rechter aanwijst, is opgedragen aan de Rechterlijke macht.

3.6 Geerlings is gedagvaard in haar hoedanigheid van voorzitter van het hoogste orgaan van de Staat (artikel 55 lid 2 Gw), welk orgaan tezamen met de Regering de Wetgevende Macht uitoefent (artikel 70 Gw) en aan de rechter wordt gevraagd een oordeel te geven over de wijze van uitvoeren van de bevoegdheden die aan Geerlings zijn toegekend krachtens artikel 7 van het Reglement van Orde voor de DNA, welk Reglement op voorschrift van artikel 71 Gw is vastgesteld. Eisers vragen bescherming van een recht, gegrond op de Wet van 22 februari 2005 tot regeling van Terugroeping van Volksvertegenwoordigers, zoals bepaald in artikel 68 lid 1 aanhef en onder c van de Grondwet en artikel 20 lid 1 aanhef en onder c van de Wet Regionale Organen (Wet terugroeping Volksvertegenwoordigers SB 2005 no. 14). Gelet op de grondslag van de vordering in samenhang gelezen met de zojuist vermelde wetsartikelen en hetgeen eisers vorderen heeft dit vraagstuk betrekking op het gebied van het Staatsrecht als onderdeel van het publiek recht.

De kantonrechter is daarom van oordeel dat de beoordeling van dit bevoegdheidsvraagstuk op gelijke wijze dient te geschieden als wanneer de Wetgevende Macht onrechtmatig handelen jegens een burger zou worden verweten. De kantonrechter vindt voor deze beoordeling een handvat in o.a het Arrest van het Hof van Cassatie van 28 september 2006, Flandria arrest (NJW 2007, 319. Het Hof van Casatie heeft het volgende overwogen: "Het beginsel van de scheiding der machten, dat een evenwicht beoogt tussen de verschillende machten impliceert niet dat de staat in het algemeen zou zijn ontheven van de verplichting om de schade te herstellen die in de uitoefening van de wetgevende functie door zijn fout of die van zijn organen aan een derde is toegebracht. Een rechtbank die kennis neemt van een vordering tot herstel van schade veroorzaakt door een foutieve aantasting van een recht dat is vastgelegd door een hogere norm die de staat een verplichting oplegt, in casu art. 6.1 E.V.R.M, is bevoegd na te gaan of de wetgevende macht op passende wijze of toereikende wijze zijn opdracht heeft uitgevoerd zodat de staat de verplichting kan nakomen

Artikel 6.1 E.V.R.M waarborgt bij het vaststellen van burgerlijke rechten en verplichtingen voor een ieder een open en eerlijke behandeling van zijn zaak. Geschillen over politieke rechten zoals het kiesrecht vallen buiten de werking van artikel 6 E.V.R.M.

3.7 De kantonrechter vindt voor de beantwoording van het bevoegdheidsvraagstuk van de vordering tegen de Voorzitter van de DNA eveneens een handvat in de ontwikkeling van de Surinaamse rechtspraak voor wat betreft de Uitvoerende Macht. Ten aanzien van de Uitvoerende Macht is het vaste rechtspraak dat het te beschermen belang, het recht waarin eiser vraagt te worden beschermd, de bevoegdheid van de Rechterlijke Macht bepaalt (zie ook Compendium van het Burgerlijk Procesrecht mr. P. A. Stein. pag. 40) en dat elke tegen de overheid ingestelde vordering die een burgerlijk recht betreft, de burgerlijke rechter bevoegd is. Deze bevoegdheid is ontleend aan artikel 1 RIS en artikel 134 van de Grondwet.

3.8 De kantonrechter neemt bij haar beoordeling eveneens mee artikel 54 van de Grondwet welk artikel bepaalt dat voor de organisatie en het functioneren van staatsorganen de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid van politieke ambtsdragers voor hun handelen en nalaten een van de basisprincipes is die in acht wordt genomen.

3.9 Op grond van al hetgeen hiervoor is overwogen is de kantonrechter van oordeel dat de burgerlijke rechter bevoegd is kennis te nemen van een vordering tegen de Voorzitter van de DNA indien er een

burgerlijk recht in het geding is. Deze bevoegdheid is ontleend aan artikel 1 RIS en artikel 134 Gw. Gelet op de grondslag van de vordering (een beroep op de wet van 22 februari 2005 Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers., SB 2005 no. 14. zoals bepaald in artikel 68 lid 1 aanhef en onder c en artikel 20 lid 1 aanhef en onder c van de Wet Regionale Organen) en en mede gelet op hetgeen is gevorderd (de voorzitter van de DNA te verbieden om de in hun hoedanigheid van volksvertegenwoordigers bij de deurwaarders exploiten d.d. 22 december 2015 met no's 676 en 675 terugeroepen personen Sapoen en Chitan, uit te nodigen voor vergaderingen van DNA en haar te gebieden om hen de toegang tot het Assembleegebouw te ontzeggen) er in casu geen sprake van een belang op het gebied van het burgerlijk recht maar een belang op het gebied van het staatsrecht. De Kantonrechter acht zich daarom onbevoegd om kennis te nemen van de vordering tegen Geerlings in haar hoedanigheid van voorzitter van de DNA.

Ten aanzien van het subsidiair gevorderde

3.10 Gedaagden voeren in hun conclusie van dupliek als meest verstrekkend verweer - kort weergegeven - aan dat de grondslag van de vordering, namelijk een beroep op de terugroeping van Sapoen en Chitan, is komen weg te vallen door de inwerkingtreding van de Wet 17 augustus 2016 houdende regels voor het beëindigen van het lidmaatschap van de Nationale Assemblee. (SB 2016 no. 114 z.a.l.g.b. SB 2016 no. 22) Ingevolge artikel 6 lid 3 van deze wet is de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers, S.B. 2005 no. 14 ingetrokken. Daarnaast doen zij een beroep op artikel 5 van eerst vermelde wet. Op grond hiervan dienen eisers niet ontvankelijk te worden verklaard in hun vordering, althans dient hun vordering te worden afgewezen, aldus gedaagden.

3.11 Artikel 5 eerste lid van de wet van 17 augustus 2016 houdende gronden en procedure regels voor de terugroeping van volksvertegenwoordigers luidt als volgt:

Voor alle gevallen, waarin leden voor de inwerkingtreding van deze wet, ten aanzien van terugroeping een deurwaardersexploot hebben ontvangen zoals genoemd in artikel 4 lid 2 van de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers (S.B. 2005 no. 15) en naar aanleiding waarvan geschillen aan de rechter zijn voorgelegd, waarin nog geen rechterlijke uitspraak gezag van gewijsde heeft gekregen, is deze wet van toepassing.

De kantonrechter oordeelt dat toepassing van Artikel 5 eerste lid van wet van 17 augustus 2016 tot gevolg heeft dat:

- a. de grondslag van de vordering in een aanhangig zijnd geding is komen weg te vallen en de kantonrechter producties die eisers ter onderbouwing van hun grondslag reeds hadden overgelegd niet kan meenemen bij de boordeling. Hieronder bevinden zich ook vonnissen in kort geding gewezen. Vonnissen leveren executoriale titel op en vonnissen in kort geding verliezen slechts hun rechtskracht wanneer de bodemgeschillen rechter definitief heeft beslist in het rechtsgeschil tussen partijen, of wanneer het bevel een ontbindende voorwaarde of een tijdsbepaling inhoud en de voorwaarde niet vervuld wordt respectievelijk de tijd is verstreken.
- b. inmenging plaatsvindt in een zaak bij de rechter aanhangig, hetgeen in strijd is met artikel 131 lid 2 Gw.

Hetgeen zojuist is overwogen onder a en b is strijd is met een goede procesorde en in flagrante strijd met artikel 10 Gw. Iedere burger heeft recht op een eerlijk proces. De waarborg van een eerlijk proces is vastgelegd in artikel 10 Gw welk artikel als volgt luidt: Een ieder heeft bij aantasting van zijn rechten en vrijheden aanspraak op een eerlijke en openbare behandeling van zijn klacht binnen redelijke termijn door een onafhankelijke en onpartijdige rechter. Bescherming van een eerlijk proces is ook verankerd in internationale verdragen o.a in het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden artikel 6, het Amerikaans Verdrag voor de Mensenrechten artikel 8, en het Internationaal verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Vrijheden.

3.12 Artikel 137 Gw luidt als volgt: Voor zover de rechter in een concreet aan hem voorgelegd geval toepassing van een bepaling van een wet strijdig oordeelt met een of meer der in Hoofdstuk V genoemde grondrechten, verklaart hij die toepassing voor dat geval ongeoorloofd. Nu vaststaat dat artikel 10 Gw is geschonden welk artikel deel uitmaakt van hoofdstuk V, acht de kantonrechter de toepassing van artikel 5 van de Wet 17 augustus 2016 houdende regels voor het beëindigen van het lidmaatschap van de Nationale Assemblée. (SB 2016 no. 114 z.a.l.g.b. SB 2016 no. 22) op grond van artikel 137 van de Grondwet ongeoorloofd.

Hiermede is niet de innerlijke waarde van de wet getoetst maar heeft de kantonrechter gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de Grondwet biedt bij schending van een door die Grondwet beschermd recht op een eerlijk proces.

3.13 Op grond van hetgeen is overwogen in de rechtsoverwegingen 3.10 tot en met 3.12 zal de kantonrechter, nu er in casu geen overgangsbepaling is, de grondslag van de vorderingen en al hetgeen eisers ter ondersteuning daarvan nader hebben gemotiveerd en onderbouwd, beoordelen op grond van de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers (SB 2005 no. 14). De kantonrechter neemt hierbij mede in acht dat artikel 6 lid 2 van de Wet van 18 augustus 2016 houdende regels voor de beëindiging van het lidmaatschap van De Nationale Assemblée, bepaalt dat deze wet in werking treedt met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging. Nu deze wet is afgekondigd op 17 augustus 2016 is het in werking getreden op 18 augustus 2016.

Eisers hebben in hun conclusie van repliek nader gemotiveerd en onderbouwd, het verweer van gedaagden welke zij in de conclusie van antwoord hebben gevoerd, bestreden. In dupliek hebben gedaagden in stustenu 5 - voor zover van belang - het volgende aan aangevoerd: "zoals eerder gesteld is in onderwerplelijk geding "niet in frage: als Sapoen en Chitan al dan niet rechtsgeldig zijn teruggeroepen" maar waartoe Sappoen en Chitan gehouden zouden zijn, nu het Centaal Hoofdstembureau niet heeft kunnen voldoen aan de vereisten. Hiermede worden gedaagden geacht het verweer, dat Sapoen en Chitan niet rechtsgeldig zijn teruggeroepen, verlaten en is mede uit de beoordeling van de stellingen van eisers en de ter onderbouwing daarvan overlegde producties gewaarmerkt met de cijfers 1 tot en met 39, aannemelijk geworden dat Sapoen en Chitan rechtsgeldig zijn teruggeroepen conform de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers,

3.14 Aktie op grond van artikel 1386 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek (Bw)

Artikel 1386 Bw beschermt de burger tegen onrechtmatig handelen en luidt als volgt: "Elke onrechtmatige daad, waardoor aan een ander schade wordt toegebracht, stelt degene, door wiens schuld die schade veroorzaakt is, in de verplichting om deze te vergoeden".

Op grond van artikel 1386 kan onder andere ook worden gevorderd, om een verbod tot het plegen van een zekere handeling op te leggen, zoals in onderhavig geding is gevorderd.

Het is vaste rechtspraak dat een onrechtmatige daad inbreuk maakt op eens anders recht of in strijd is met des daders rechtsplicht of in strijd is met de goede zeden of indruist tegen de zorgvuldigheid welke in het maatschappelijk verkeer betaamt ten aanzien van eens anders persoon of goed.

Inbreuk op eens anders recht is inbreuk op een subjectief recht van een ander.

Inbreuk op een subjectief recht heeft ruime betekenis en wordt volgens de doctrine voornamelijk onderscheiden in twee groepen. De vermogensrechten, zijnde absolute rechten zoals het recht op eigendom en de daarvan afgeleide beperkte zakelijk rechten alsmede de rechten op voortbrengselen van de menselijke geest en de persoonlijkheid rechten waartoe behoren het recht op leven, het recht op lichamelijke integriteit en het recht op vrijheid. Er is sprake van inbreuk

wanneer de rechthebbende wordt belemmerd in het genot, de beschikking of het gebruik van zijn rechten of wanneer de rechten worden uitgeoefend in strijd met de exclusieve bevoegdheid van de rechthebbende.

Gedaagden hebben gesteld dat Sapoen en Chitan jegens hen onrechtmatig hebben gehandeld omdat ze op grond van de Terugroepwet Volksvertegenwoordigers rechtsgeldig zijn teruggeroepen, maar dat ze desondanks vergaderingen van de DNA bijwonen. Hierdoor wordt PL niet in de gelegenheid gesteld de terugroeping feitelijk te beleven en kunnen volgens VHP, NPS, Mohabalie en Sardjoe, de twee laatstgenoemden hun taken als gekozen leden van de DNA van respectievelijk de VHP en de NPS, niet aanvangen. Hetgeen de eisers hebben gesteld is geen subjectief recht en het levert verder geen onrechtmatig handelen op in de zin van artikel 1386 BW, maar heeft het eerder betrekking op een recht / belang op het gebied van het staatrecht. De actie op grond van artikel 1386 heeft daarom geen kans van slagen.

3.15 Op grond van al hetgeen hiervoor is overwogen zal de kantonrechter zich onbevoegd verklaren ten aanzien van hun vordering tegen Geerlings-Simons, Jennifer in hoedanigheid van voorzitter van de Nationale Assemblée en zal de vordering tegen Sapoen, Raymond Soeharto en Chitan, Diepakkoemar, worden afgewezen.

3.16 Eisers zullen als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de proceskosten aan de zijde van gedaagden gevallen.

4 De beslissing:

4.1 De kantonrechter verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de vordering tegen Geerlings-Simons, Jennifer in hoedanigheid van voorzitter van de Nationale Assemblée.

4.2 Wijst af, de vorderingen tegen Sapoen, Raymond Soeharto en Chitan, Diepakkoemar.

4.3 Veroordeelt eisers in de proceskosten aan de zijde van de gedaagden gevallen tot zover begroot op nihil.

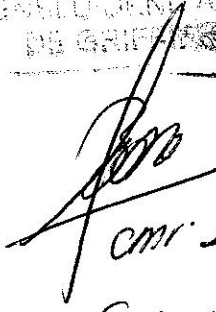
Dit vonnis is geweest en uitgesproken op de openbare zitting van maandag 28 november 2016 door de kantonrechter in het eerste kanton mr S.S.S. Wijnhard in tegenwoordigheid van de griffier.

w.g. G.R. Mangal

w.g. S.S.S. Wijnhard

EISERES IN KORT GEDING ZIJN VERTEGENWOORDIGD DOOR MR. WITTENBERG
NAMENS HUN GEMACHTIGDE BIJ DE UITSpraak TER TERECHTZITTING
VERSCHEEN EN DE GEDAAGDEN ZIJN BIJGESTAAN DOOR HUN GEMACHTIGDE.

VOOR EENLIJDEND AFSCRIFT
DE GRIF-FIS

cmr. J.J. van Bossche
C. van Giffers